

طرح درس / ۲۲

استفاده از زبان توصیفی و مقایسه‌ای

درس ششم از طرح یادگیری «کاوش در متون اطلاعاتی»

- تاریخ انتشار: ۲۲ بهمن ۱۴۰۳
- پایه: اول و دوم
- موضوع: خواندن و نوشتن
- منبع اصلی: TeachStarter.com
- مترجم: شایسته مدبری‌فرد
- منبع فارسی: مرکز توسعه سوادآموزی ایران

توجه داشته باشید: این طرح درس باید صرفاً به مثابه یک راهنما در نظر گرفته شود. معلمان باید مطابق با نیازهای یادگیری فردی دانش‌آموزان آن را تنظیم کنند.

مقدمه

طرح درسی ۶۰ دقیقه‌ای که در آن دانش‌آموزان می‌فهمند زبان توصیفی و زبان مقایسه‌ای چیست و چگونه در متن اطلاعاتی به کار گرفته می‌شود.

ورود

- با مراجعه دوباره به صفحه ۲۱ اسلاید «[کاوش در متون اطلاعاتی](#)» (در نسخه ۲۰۲۰ اسلاید، صفحه ۲۰)، محتوای درس قبل را مرور کنید. دانش‌آموزان را تشویق کنید تا مثال‌هایی از هر ویژگی زبانی بزنند.

آموزش معلم

- از دانش‌آموزان بخواهید که یک کاغذ خالی و یک مداد بیرون بیاورند. توضیح دهید که قرار است به توصیف یک حیوان گوش دهند و سپس، تصویری که از حیوان در ذهنشان شکل می‌گیرد را نقاشی کنند.
- این توصیفات را به آرامی و واضح برای دانش‌آموزان بخوانید: *این حیوان دارای بدن است. بدن آن پوشیده از خز است. دم دارد. چهار پا دارد. دو گوش و دو چشم دارد. بینی و سبیل دارد.*

- از دانش‌آموزان بخواهید که نقاشی‌های خود را بالای دست بگیرند و تفاسیر مختلف از توصیف خوانده‌شده را باهم مقایسه کنند؛ چیزهایی مثل اندازه بدن، طول دم و شکل گوش. از دانش‌آموزان بپرسید:

○ آیا همه نقاشی‌های شما شبیه به هم هستند؟

○ به نظر شما چرا آن‌ها این قدر متفاوت از هم هستند؟

○ ممکن است لازم باشد چه کلماتی به توصیف اضافه شوند تا ترسیم حیوان راحت‌تر

شود؟

- فعالیت را با خواندن این توصیفات (به آرامی و واضح) برای دانش‌آموزان تکرار کنید: *این حیوان دارای بدنی کوچک و تخم‌مرغی شکل است. از موش کوچک‌تر است. بدن آن از خز کوتاه و نرم پوشیده شده است. دم بلندی دارد که تقریباً به اندازه انگشت انسان است. چهار پای کوتاه و کوچک دارد. دارای دو گوش به شکل برگ و دو چشم کوچک است. بینی صورتی و نوک تیز و سیبیل‌های بلند دارد.*

- دوباره از دانش‌آموزان بخواهید که نقاشی‌های خود را برای مقایسه بالا بگیرند. از دانش‌آموزان بپرسید:

○ آیا این بار نقاشی‌هایتان شبیه‌تر به هم هستند؟

○ به نظر شما چرا این طور است؟

○ چه کلماتی در توصیف دوم آمده که ترسیم حیوان را آسان‌تر کرد؟

یادگیری هدایت شده/مستقل

- یک نسخه از کاربرگ «[خلق حیوان خیالی \(زبان توصیفی\)](#)» را در اختیار دانش آموزان قرار دهید. دستورالعمل آن را برای کلاس بخوانید و به پرسش‌های احتمالی دانش آموزان پاسخ دهید. دانش آموزان را حین تکمیل فعالیت زیرنظر داشته و از آن‌ها پشتیبانی کنید.

جمع بندی

- دانش آموزان را تشویق کنید تا حیوانات خیالی خود را با بقیه کلاس به اشتراک بگذارند. روی تخته یا دیوار، یک بانک کلمه از برخی نمونه‌های زبان توصیفی و مقایسه‌ای که بچه‌ها به کار برده‌اند، بسازید.

گوناگون سازی

- حمایت: به دانش آموزانی با سطح سواد پایین‌تر اجازه دهید تا با پشتیبانی معلم یا کمک معلم روی حیوان خیالی خود کار کنند.
- گسترش: از دانش آموزانی که سریع فعالیت را انجام می‌دهند، بخواهید تا حیوان خیالی خود را برای یکی از همکلاسی‌هایشان توصیف کنند تا او بر اساس توصیف ایشان، نقاشی حیوان خیالی‌شان را بکشد.

راه‌های نظارت بر فهم دانش آموزان

□ استفاده از پرسشگری راهبردی در قالب کل کلاس یا انفرادی

- مشاهده مشارکت دانش آموزان در طول فعالیت های یادگیری
- ثبت پیشرفت دانش آموزان در قالب فهرست بازبینی (Checklist)
- حاشیه نویسی بر نمونه های کار دانش آموزان
- گردآوری و بازبینی نمونه های کار دانش آموزان
- تسهیلگری نشست های بازخورددهی در قالب کل کلاس یا گروه همسال
- تشویق دانش آموزان به خوداندیشی (بازاندیشی)
- اجرای تکالیف ارزشیابانه رسمی